

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

9 decembrie 2014*

„Recurs — Petiție adresată Parlamentului European — Decizie de clasare a petiției — Acțiune în anulare — Noțiunea «act atacabil»”

În cauza C-261/13 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 8 mai 2013,

Peter Schönberger, cu domiciliul în Luxemburg (Luxemburg), reprezentat de O. Mader, Rechtsanwalt,
recurent,

cealaltă parte din procedură fiind:

Parlamentul European, reprezentat de U. Rösslein și de E. Waldherr, în calitate de agenți,
pârât în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte, domnii A. Tizzano, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh și J.-C. Bonichot (raportor), președinți de cameră, domnii A. Borg Barthet, J. Malenovský și E. Levits, doamna A. Prechal și domnii E. Jarašiūnas C. G. Fernlund și J. L. da Cruz Vilaça, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 17 iulie 2014,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, domnul Schönberger solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene, Schönberger/Parlamentul (T-186/11, EU:T:2013:111, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care Tribunalul a respins ca inadmisibilă acțiunea acestuia prin care solicita anularea Deciziei din

* Limba de procedură: germana.

25 ianuarie 2011 (denumită în continuare „decizia în litigiu”) prin care Comisia pentru petiții a Parlamentului European (denumită în continuare „Comisia pentru petiții”) a finalizat examinarea petiției pe care el o prezentase.

Istoricul litigiului

- 2 La 2 octombrie 2010, domnul Schönberger, fost funcționar al Parlamentului, i-a adresat acestuia, în temeiul articolului 227 TFUE, o petiție prin care solicita luarea unor măsuri privind situația sa personală în calitate de funcționar al Parlamentului pentru a da curs unei recomandări a Ombudsmanului European.
- 3 Prin decizia în litigiu, Comisia pentru petiții l-a informat pe petent că petiția sa fusese declarată admisibilă în conformitate cu Regulamentul de procedură al Parlamentului, că aceasta va fi transmisă directorului general pentru personal și că procedura de petiționare era astfel închisă.

Acțiunea la Tribunal și hotărârea atacată

- 4 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 martie 2011, domnul Schönberger a solicitat anularea deciziei în litigiu. În susținerea acțiunii formulate, acesta a arătat că conținutul petiției sale nu fusese examinat, deși Comisia pentru petiții constatarea admisibilitatea acesteia. Parlamentul a ridicat o excepție de inadmisibilitate. În subsidiar, Parlamentul a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată.
- 5 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă pentru motivul că decizia în litigiu nu constituia un act atacabil care poate face obiectul unei acțiuni în anulare.
- 6 Acesta a considerat la punctele 16 și 19 din hotărârea atacată că, deși decizia de clasare a unei petiții ca inadmisibilă afectează dreptul persoanelor interesate de a prezenta o petiție, situația este diferită în cazul deciziei adoptate, ulterior declarării admisibilității unei petiții, în privința soluțiilor care trebuiau să fie date acesteia, care ține de o apreciere de ordin politic care nu poate face obiectul controlului instanței Uniunii.
- 7 Tribunalul a dedus din aceasta, la punctul 23 din hotărârea atacată, că, în speță, întrucât petiția fusese declarată admisibilă, decizia în litigiu nu putea să modifice în mod distinct situația juridică a recurentului și nici să aducă atingere intereselor acestuia. În consecință, fără a se pronunța asupra celorlalte motive, acesta a constatat inadmisibilitatea acțiunii și l-a obligat pe reclamant să suporte propriile cheltuieli de judecată și pe cele efectuate de Parlament.

Concluziile părților

- 8 Domnul Schönberger solicită Curții:
 - anularea hotărârii atacate;
 - admiterea acțiunii formulate în primă instanță prin care solicita anularea deciziei în litigiu și
 - obligarea Parlamentului la plata cheltuielilor de judecată.
- 9 Parlamentul solicită Curții:
 - respingerea recursului și

— obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

- 10 În susținerea recursului, recurentul invocă patru motive. Primul motiv este întemeiat pe denaturarea situației de fapt. În rezumarea conținutului deciziei în litigiu, Tribunalul s-ar fi abținut să constate că conținutul petiției nu fusese examinat de Parlament. Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurentul susține că Tribunalul a săvârșit erori de drept statuând că numai respingerea unei petiții ca inadmisibilă ar fi fost susceptibilă să restrângă dreptul său de petiționare și, prin urmare, de natură să afecteze poziția sa juridică. Al treilea motiv este întemeiat pe nemotivarea hotărârii atacate în sensul că Tribunalul ar fi omis să se pronunțe asupra nemotivării deciziei în litigiu. În sfârșit, prin intermediul celui de la patrulea motiv, recurentul reproșează Tribunalului că nu a răspuns la motivul său referitor la imposibilitatea de a-și susține cauza în fața Comisiei pentru petiții.
- 11 Parlamentul solicită respingerea motivelor recurentului ca fiind inadmisibile sau vădit nefondate.
- 12 Prin intermediul celui de al doilea motiv, care trebuie analizat în primul rând, recurentul susține că Tribunalul a respins în mod eronat ca inadmisibilă acțiunea în anulare. El susține că o decizie prin care Comisia pentru petiții, după ce a acceptat să fie investită, dă petiției o soluție care constă, precum în speță, în transmiterea acesteia directorului general pentru personal al Parlamentului este o decizie care cauzează un prejudiciu persoanei interesate și care este, în consecință, susceptibilă să facă obiectul unei acțiuni în anulare.
- 13 În această privință, trebuie amintit că din cuprinsul articolului 263 primul paragraf TFUE rezultă că Curtea controlează legalitatea actelor Parlamentului menite să producă efecte juridice față de terți. Reprezintă acte susceptibile să facă obiectul unei acțiuni în anulare măsurile care produc efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele reclamantului, modificând în mod distinct situația juridică a acestuia (a se vedea în special Hotărârea IBM/Comisia, 60/81, EU:C:1981:264).
- 14 Dreptul de petiționare este prevăzut la articolul 20 alineatul (2) litera (d) TFUE, la articolul 24 al doilea paragraf TFUE și la articolul 227 TFUE, precum și la articolul 44 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Din ansamblul acestor dispoziții rezultă că dreptul menționat face parte din drepturile fundamentale și se exercită în condițiile prevăzute la articolul 227 TFUE.
- 15 În temeiul acestei ultime dispoziții, dreptul de petiționare este deschis nu numai cetățenilor Uniunii, ci, mai general, oricărei persoane fizice sau juridice care are reședința într-un stat membru sau care are sediul în acest stat. El poate fi exercitat individual sau colectiv. Petiția trebuie să se refere la unul dintre „domeniile de activitate ale Uniunii” și să îl privească „în mod direct” pe cel sau pe cei care o prezintă.
- 16 În ceea ce privește problema dacă una sau alta dintre deciziile adoptate, ca urmare a unei petiții, de Comisia pentru petiții sau chiar de Parlament poate face obiectul unei acțiuni în anulare, trebuie să se arate, în primul rând, că niciuna dintre dispozițiile Tratatului FUE menționate la punctul 14 din prezenta hotărâre nu prevede, în materie de petiții, o putere decizională a Parlamentului.
- 17 Dreptul de petiționare constituie un instrument de participare a cetățenilor la viața democratică a Uniunii. Este vorba despre una dintre căile de dialog direct între cetățenii Uniunii și reprezentanții lor.
- 18 Natura raporturilor dintre Parlament și cei care i se adresează prin intermediul petițiilor este confirmată de normele consacrate de Parlament examinării petițiilor la articolele 215-217 din Regulamentul de procedură al Parlamentului, în versiunea în prezent în vigoare (Regulamentul Parlamentului European, A opta legislatură – iulie 2014, nepublicat încă în JO). În pofida câtorva

precizări pe care le aduc, acestea sunt, în esență, identice cu normele pertinente în vigoare la momentul faptelor aflate la originea litigiului (Regulamentul Parlamentului European, A șaisprezecea ediție – iulie 2004, JO 2005, L 44, p. 1).

- 19 Astfel, Parlamentul a stabilit, la articolul 215 din acest regulament, diferite norme suplimentare referitoare la condițiile formale și la limba de prezentare a petițiilor, precum și la cerința desemnării unui reprezentant de către petiționari în cazul unei petiții colective. Petițiile care îndeplinesc condițiile formale sunt înscrise într-un „registru general”, în timp ce restul sunt arhivate, iar petiționarului i se aduce la cunoștință motivul acestei arhivări. Petițiile înscrise în registrul general sunt trimise de președintele Parlamentului la Comisia pentru petiții, care stabilește în primul rând „dacă acestea sunt admisibile sau ia o decizie diferită în conformitate cu articolul 227 [TFUE]”, această „admisibilitate” fiind constatată dacă cel puțin un sfert din membrii Comisiei pentru petiții votează în acest sens. Petițiile considerate inadmisibile fac obiectul unei decizii motivate notificate petiționarului căruia îi pot fi recomandate „modalități alternative de soluționare”.
- 20 În sfârșit, trebuie subliniată posibilitatea recunoscută Parlamentului la alineatul (13) al articolului 215 menționat de a fi sesizat cu petițiile prezentate de persoane fizice sau juridice care nu sunt cetățeni ai Uniunii și nici nu au reședința sau sediul social în aceasta, pe care Comisia pentru petiții „consideră oportun să le examineze”.
- 21 Articolul 216 din Regulamentul de procedură al Parlamentului, în versiunea în vigoare în prezent, prevede soluțiile care trebuie date petițiilor care sunt examinate de Comisia pentru petiții „în cursul activității sale obișnuite”, dacă este cazul, în prezența petiționarului căruia președintele acestei comisii îi acordă, în mod discreționar, dreptul de a lua cuvântul. Comisia pentru petiții poate decide să elaboreze un raport din proprie inițiativă sau, cu acordul Conferinței președinților, o scurtă propunere de rezoluție. Aceasta este obligată, în anumite situații, să coopereze cu alte comisii, poate solicita asistență Comisiei Europene și poate decide să organizeze o vizită destinată informării la fața locului, în statul membru sau în regiunea vizată de petiția în discuție. Aceasta poate să solicite președintelui Parlamentului să transmită avizul sau recomandarea sa Comisiei, Consiliului Uniunii Europene sau statului membru în cauză, pentru a se întreprinde o acțiune sau a se formula un răspuns. Comisia pentru petiții informează semestrial Parlamentul cu privire la deliberările sale și, în special, cu privire la soluțiile care au fost date de Consiliu sau de Comisie petițiilor care le-au fost transmise. Petiționarii sunt informați despre decizia luată de Comisia pentru petiții și despre motivele care o justifică. Atunci când examinarea unei petiții admisibile s-a încheiat, aceasta este declarată închisă, iar petiționarul este informat.
- 22 În aceste condiții, o decizie prin care Parlamentul, sesizat cu o petiție, consideră că aceasta nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 227 TFUE trebuie să poată face obiectul unui control jurisdicțional, întrucât este de natură să afecteze dreptul de petiționare al persoanei interesate. Aceeași este situația în cazul unei decizii prin care, încălcând însăși esența dreptului de petiționare, Parlamentul ar refuza sau s-ar abține să examineze o petiție care îi este adresată și, în consecință, să verifice dacă aceasta îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 227 TFUE.
- 23 O decizie negativă a Parlamentului, în ceea ce privește aspectul dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 227 TFUE, trebuie să fie motivată astfel încât să permită petiționarului să cunoască condiția, dintre cele menționate, care nu este îndeplinită în cazul său. În această privință, contrar aprecierii Tribunalului de la punctul 28 din Hotărârea Tegebauer/Parlamentul (T-308/07, EU:T:2011:466), o motivare sumară precum cea care figurează în decizia Parlamentului în discuție în cauza în care s-a pronunțat acea hotărâre îndeplinește cerința amintită.
- 24 În schimb, din dispozițiile Tratatului FUE, precum și din normele adoptate de Parlament pentru organizarea dreptului de petiționare rezultă că, în ceea ce privește o petiție cu privire la care acesta a considerat, precum în speță, că îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 227 TFUE, Parlamentul dispune de o largă putere de apreciere, de natură politică, în ceea ce privește soluțiile care trebuie

date petiției respective. Rezultă că o decizie adoptată în această privință nu poate face obiectul controlului jurisdicțional, indiferent dacă, printr-o asemenea decizie, Parlamentul ia el însuși măsurile indicate sau consideră că nu este în măsură să o facă și transmite petiția instituției sau serviciului competent pentru ca aceasta sau acesta să ia măsurile respective.

- 25 În speță, din chiar cuprinsul hotărârii atacate reiese că Parlamentul, departe de a încălca dreptul recurentului de a i se adresa pe calea unei petiții, a examinat petiția pe care a primit-o, s-a pronunțat asupra admisibilității ei și a decis să o transmită pentru o soluționare ulterioară directorului general pentru personal al Parlamentului, dând astfel petiției soluția pe care o considera oportună.
- 26 Luând în considerare cele expuse mai sus și întrucât celelalte motive sunt, în aceste condiții, inoperante, se impune respingerea recursului.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 27 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 138 alineatul (1) din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Parlamentul a solicitat obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată, iar recurentul a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) Respinge recursul.**
- 2) Îl obligă pe domnul Peter Schönberger la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături